

Tisková zpráva k výstavě

Zapomenutý klenot meziválečné avantgardy: malíř Augustin Ságner (1891–1946)

Pořadatel: **Galerie umění Karlovy Vary, příspěvková organizace Karlovarského kraje**
Místo konání: **Galerie umění, Goethova stezka 6, Karlovy Vary**
Termín: **16. května – 29. června 2025, vernisáž 15. 5. 2025 v 17 hodin**
Kurátorka výstavy: **PhDr. Rea Michalová, PhD.**
Produkce: **Hana Jásková, 734 682 520, jaskova@galeriekvary.cz**
Otevírací doba: **otevřeno denně mimo pondělí 10.00 – 17.00 hodin; vstupné 80 / 40 Kč**
Doprovodné akce: **Komentovaná prohlídka výstavy – sobota 31.5.2025 ve 14 hodin, vstupné 80 Kč**

K nejpůvodnějším hodnotám českého moderního umění mezi dvěma světovými válkami lze bezesporu přiřadit tvorbu Augustina Ságnera, malíře-filozofa, fascinovaného skrytými podobami života a přírodního dění.

Ságner, rodák z Kostelce nad Orlicí, pocházel z generace, jejíž nástup zpomalila první světová válka. Teprve poté, co utichla bojiště, mohl uzavřít svá studia na Akademii výtvarných umění (1913–1922), jež si doplnil pedagogickým minimem. V letech 1921–1943 působil jako profesor kreslení na reálných gymnáziích v Mladé Boleslavi a v Duchcově a na pražském Akademickém a Benešově reálném gymnáziu.

Po počáteční fázi neoklasicismu (Rozprava, Rodina, Babička, Portrét E. S.), někdy sociálně zabarveného, nastává v Ságnerově tvorbě počátkem třicátých let neobyčejný rozmach. Jeho malba se lyrizuje a abstrahuje, na významu nabývají její barevné a světelné hodnoty. Neotřelé figurální i krajinné motivy (Večerní hvězda, O moři, Moře, Tůň) autor proměňuje v okouzlující básnivě vidiny, jež plně souzní s projevy lyrické malby třicátých let.

V roce 1934 dospívá k nesmírně osobité, poeticky odstíněné abstrakci, jež předznamenala světový poválečný proud lyrické nepředmětné malby. V kontrastu s ostatními členy roku 1935 ustavené skupiny „Kvart“ (J. Jelínek, V. Plocek, A. Ságner, J. Šefl) byla jeho abstraktní tvorba nejvíce napojena na přírodní dění – jejím „reálným“ podkladem bylo téma přírodních zákonitostí, především motiv rostliny a motiv krystalu, autorem znovu řešený na počátku čtyřicátých let.

Návrat k figuře se u Ságnera od poloviny třicátých let odehrával ve formě výrazně podmíněné abstraktním obdobím (Touha, Toaleta, Nokturno, Zrcadlo, Ženy). Vybírá si témata odpozorovaná ze skutečnosti (Děti v lese, Pradleny, Zlatá brána, Posluchači rádia), inspirovaná mytologií i prehistorií (Letní večer, Sochař - cyklus Neolit), obestřená jakousi barevnou mlhovinou, z níž prozařuje světlo, jako by vše bylo snem, seskupujícím se v tvar. V dějinně i osobně těžkém období první poloviny čtyřicátých let se Ságnerovy postavy proměnily ve fantomatické přízraky (Sliby, Marnost). Jeho malba se i v této poloze jevila jako velký příslib do budoucnosti, ale osud bohužel rozhodl jinak.

Aktuální výstava si po více jak třiceti letech od poslední monografické přehlídky klade za cíl představit Ságnerovo malířské dílo v reprezentativním výběru a zařazení do širšího kontextu. Vizualizuje paralely s dílem dalších členů skupiny Kvart – malířů Jiřího Jelínka, Viléma Plocka a Jaroslava Šefla, ale taktéž s abstraktní tvorbou Františka Foltýna, autora, který v centru světové abstrakce, v Paříži, prožil deset let a zapojil se do jejích nejvýznamnějších sdružení („Cercle et Carré“ a „Abstraction-Création“), B. S. Urbana, kterého se Ságnerem, Jelínkem a Šeflem spojovalo členství ve Sdružení výtvarníků v Praze, stejně jako Josefa Šímy, shodně někdejšího Preislerova žáka, který, podobně jako Ságner, zkoumal skutečnost „zevnitř“ a podal o ní lyrické svědectví.

Výstavu finančně podpořilo Statutární město Karlovy Vary. Katalog vznikl s finančním přispěním KodlContemporary.

Rea Michalová